

Tisdagen den 21 april

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Justerades protokollen för den 3, 6, 7, 8, 9 och 10 innevarande månad.

2 § Andre vice talmannen meddelade att Oswald Söderqvist (vpk) den 17 april återtagit sin plats i riksdagen, varigenom Berith Erikssons uppdrag som ersättare upphört.

3 § Upplästes följande inkomna skrivelser:

Till riksdagen

Härmed får jag anhålla om ledighet på grund av sjukdom under tiden den 21 april–den 21 maj 1987.

Stockholm den 9 april 1987

Margareta Fogelberg

Till riksdagen

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 30 april–den 31 maj 1987 på grund av enskilda angelägenheter.

Stockholm den 3 april 1987

Nils G. Åsling

Kammaren biföll dessa ansökningar.

Andre vice talmannen anmälde att *Margareta Lorentzen* (fp) skulle tjänstgöra som ersättare för *Margareta Fogelberg* och att *Stina Eliasson* (c) fr. o. m. den 30 april skulle tjänstgöra som ersättare för *Nils G. Åsling*.

*Om åtgärder mot fukt-
och mögelskador i
byggnader*

Anf. 1 Bostadsminister HANS GUSTAFSSON:

Herr talman! Agne Hansson har frågat mig dels vilka åtgärder regeringen är beredd vidta i ett fortsatt arbete i kampen mot fukt- och mögelskador i byggnader, dels om regeringen är beredd att ge de nya byggnormerna som skall börja gälla den 1 juli 1987 en enkel och klar utformning så att fukt- och mögelskador kan undvikas, dels om regeringen är beredd att ändra lånebestämmelserna så att kvalitetskraven inte kan eftersättas i byggandet.

Fukt- och mögelskador i byggnader är ett allvarligt problem. Som Agne Hansson väl känner till har också en rad åtgärder vidtagits i syfte att komma till rätta med problemen. Forskning om fukt i byggnader bedrivs sedan flera år med stöd av byggforskningsmedel vid tekniska högskolor och branschinstitut. En särskild satsning på forskning om trä i syfte att höja kvaliteten på träprodukter har nyligen inletts. Medel har anvisats för ett forsknings- och utvecklingsarbete med särskild inriktning på problemen i flerbostadshusbyggelsen. Det är min övertygelse att den här breda uppläggningsarbetet kan ge en fördjupad kunskap om orsakerna till att det uppstår mögel. Med den kunskapen bör denna typ av skador kunna undvikas i det framtida byggandet.

I den nya plan- och bygglagen finns en bestämmelse om att byggnaders grundkonstruktion, stomme och andra bärande delar skall ha en betryggande beständighet. I detta ligger även ett krav på att dessa delar skall tåla fukt eller skyddas mot påverkan av fukt. Med de erfarenheter vi har i dag finns det enligt min mening anledning att se till att kraven på fuktskydd utformas med en sådan säkerhetsmarginal att risken för uppkomst av mögel och fuktskador minimeras.

Om man ökar säkerhetsmarginalen i förhållande till vad som gäller i dag kan detta leda till en viss kostnadsökning i investeringskedet. Den kostnadsökningen är kanske rimlig att bära. Det är ju uppenbart att man många gånger kan få avsevärt lägre underhållskostnader om man måttligt ökar investeringskostnaderna i byggnadsskedet. I plan- och bygglagen föreskrivs också att byggnader skall utföras med sådant material och på sådant sätt att reparations-, underhålls- och driftskostnaderna begränsas.

För närvarande är planverket i slutskedet av sitt arbete med att utforma förslag till regler som kompletterar bestämmelserna i den nya plan- och bygglagen. Förslaget kommer inom kort att överlämnas till bostadsdepartementet. Verkets förslag får sedan prövas i vanlig ordning. Som framgick av vad jag nyss sade, tvekar jag för egen del inte att ställa mig bakom förslag som innebär skärpta krav på fuktskydd i byggnader, om förslaget är välgrundat.

När det slutligen gäller lånebestämmelserna vill jag erinra om att kvalitetskontrollen i samband med statliga bostadslån slopades år 1975. Bestämmelser om utförande m. m. överfördes då till Svensk byggnorm, som gäller och kommer att gälla för allt byggande oavsett hur det finansieras. Det byggnadstekniska utförandet och andra grundläggande krav prövas således i samband med byggnadslovet samt i den efterföljande kontrollen och vid en eventuell slutbesiktning. Det vore knappast rimligt om den lånebeviljande

myndigheten skulle genomföra ytterligare granskning och kontroll av samma saker. Jag utgår ifrån att Agne Hansson inte är av den uppfattningen att vi skall ha två parallella regelsystem.

Anf. 2 AGNE HANSSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret.

Först vill jag säga att jag inte är ute efter något ytterligare parallellt regelsystem. Bostadssektorn och byggandet är så genomreglerade att det i hög grad behövs förenklingar i stället. Jag tror att det finns andra åtgärder än ytterligare detaljreglering för att lösa problemen med fukt- och mögelskador, som jag tar upp i min interpellation. Det är ett besvärande problem, som blir alltmer omfattande. Därför är det högst angeläget att uppmärksamheten ständigt riktas på det och att ett kontinuerligt arbete läggs ner för att hitta en lösning. Vi behöver kanske ett nytänkande på detta område. Det är inte fråga om bara nya regler. Kanske vi behöver en kampanj så att bostadsbyggare, arkitekter och kommuner kan lära sig mer om konsten att bygga bättre och mer varaktigt.

Den viktigaste delen i arbetet med att få bort fukt och mögel ur våra bostäder måste vara att se till att vi bygger på ett sådant sätt att fukt- och mögelproblem aldrig uppstår. Där finns det fortfarande mycket övrigt att önska. Vi kan nu t.ex. konstatera att mycket av fukt- och mögelproblemen kom till under miljonprogrammets epok, då kvantitet sattes före kvalitet. Vi står nu inför ett stort upprustningsarbete när det gäller att åtgärda miljonprogrammets bostäder. Vi befinner oss också i en situation liknande den som rådde före miljonprogrammets tillkomst med brist på bostäder.

Det är därför nu viktigt att vi inte återigen åsidosätter kvaliteten i byggandet. Det är inte minst av det skälet som jag har väckt denna interpellation, men också av det skälet att kvalitetstänkandet i byggandet fortfarande alltför ofta kommer i andra hand. Fortfarande kan man se hur hyreshus byggs där grässlåntan lutar skarpt in mot fasaden som ett dike. Fortfarande kan man hitta byggen med skarvade vattenledningar dolda bakom masonitskivorna i väggarna, hus där fönsterblecket lutar in mot fönstret och taket strax ovanför slutar jäms med ytterväggen. Fortfarande tycks det vara så att knopparna på köksskåpen får kosta vad som helst, medan förebyggande åtgärder mot fukt och mögel helst skall vara gratis. Det måste i rimlighetens namn bli både bättre och billigare att husen byggs rätt från början än att man i efterhand slösar miljarder på onödiga reparationer. Uppenbarligen finns det i de statliga lånebestämmelserna ingen känsla för kvalitetsbyggande. För att klara lånetaket prutar man ofta på kvaliteten. Det är inte tillfredsställande.

Bostadsministern räknar upp en del åtgärder som har vidtagits och som är på gång. Det är bra. De baseras på beslut som även vi i centern ställt oss bakom. Det är i morgon exakt ett år sedan bostadsutskottet tog beslutet om forsknings- och utvecklingsarbete med särskild inriktning på problemen i flerbostadshusbebyggelse.

Jag har ännu inte själv sett några resultat. Vi får hoppas att det inte dröjer alltför länge innan vi får se några sådana. Problemen tycks ju växa på det här området.

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

*Om åtgärder mot fukt-
och mögelskador i
byggnader*

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

*Om åtgärder mot fukt-
och mögelskador i
byggnader*

Beträffande den andra delfrågan, om kompletterande bestämmelser till plan- och bygglagen, tror jag att det är bra om bostadsministern, som han säger, inte tvekar att ställa sig bakom förslag som innebär skärpta krav på fuktskydd i byggnader. I så fall tror jag att vi är ense på den punkten.

Beträffande den tredje delfrågan om lånebestämmelserna är jag inte nöjd med svaret. Eftersom kvaliteten fortfarande kan eftersättas måste det finnas brister kvar som borde åtgärdas. Lånetakets konstruktion har jag nämnt. Det är en sak. Men även när det gäller kontroll och prövning i samband med bygglov måste det finnas brister. Nog borde det gå att se över detta utan att tillskapa ytterligare parallella regelsystem – eller hur, bostadsministern?

Anf. 3 Bostadsminister HANS GUSTAFSSON:

Herr talman! Jag kan inte förstå annat än att Agne Hansson och jag i stort sett är överens. Vi är överens om att detta med fukt och mögel är ett allvarligt problem. Det är ett ekonomiskt problem, men det innebär också ofta en tragedi för dem som råkar ut för detta.

Nu har vi med gemensamma ansträngningar lyckats klara en del av bekymren för redan uppförda hus. Det gäller visserligen inte alla hus men många av dem. Nu finns det anledning att fundera över vad vi kan göra ytterligare.

Detta är inte bara ett viktigt problem, utan det är också ett mycket komplicerat problem. Det är svårt att utan vidare klarlägga vilka orsaker som ligger bakom utvecklingen beträffande fukt- och mögelskador. Det är därför som det finns behov av omfattande forskning för att försöka få detta klarlagt, så att vi därmed också kan undanröja de problem som uppkommer.

Den sista frågan som Agne Hansson ställde till mig gällde att kontrollen i samband med bygglov skulle kunna utföras bättre. Jag håller inte för utslutet att denna kontroll skulle kunna göras bättre. Men vi har överlämnat till kommunerna att svara för besiktning och kontroll i bygglovsärenden. Vi kan väl då gemensamt försöka uppmana kommunerna att utföra det arbetet med litet större noggrannhet än för närvarande.

I övrigt kan jag inte se att utvecklingen beträffande lånebestämmelserna har skapat de problem som Agne Hansson nämner. Det är snarare så att vi i schablonerna har fört in flera bestämmelser som gäller byggande med god kvalitet. En av orsakerna till de stigande byggkostnaderna är också att man nu satsar på investeringar för att få lägre driftskostnad, och det tycker jag är en bra utveckling.

Jag har inte heller, Agne Hansson, funnit att problemen med fukt- och mögelskador i huvudsak är koncentrerade till miljonprogrammets bostäder. Det är snarare så att fukt- och mögelproblemen har uppstått i de hus som byggdes i slutet av 1970-talet och början av 1980-talet. Det är möjligt att detta sammanhänger med de nya energikrav som vi då ställde på husen och som kanske medverkat till att utveckla fukt- och mögelproblemet. Detta är föremål för forskning, och så snart resultaten kommer fram skall vi tillgodogöra oss dem. En ny byggnorm är nu under utarbetande, och i det sammanhanget har både Agne Hansson i bostadsutskottet och jag goda möjligheter att fundera över vilka bestämmelser som måste till för att få en bättre utveckling.

Anf. 4 AGNE HANSSON (c):

Herr talman! Jag konstaterar också med tillfredsställelse att det var möjligt att nå så bred enighet kring en del av dessa problem för småhusägarna, efter det arbete som skedde i departementet och efter den fempartimotion här i riksdagen som jag var med om att arbeta fram. Jag hoppas att de problemen är lösta i och med de beslut som vi nu har tagit.

Dessa problem är komplicerade och svåra att lösa. Också jag tror att det behövs mer forskning av det slag som nu pågår. Men inte minst viktig är tillämpningen av regelsystemet när det gäller byggandet över huvud taget, och det är angeläget att man sätter in åtgärder även på det planet. Jag noterar med tillfredsställelse att bostadsministern är beredd att överväga om regelsystemet kan ytterligare förenklas och förtydligas med avseende på bl. a. långivningen, där reglerna uppenbarligen inte är tillfredsställande.

Det som återstår är kanske därmed bara en reaktion på tanken att man inte bara med regler utan även med kampanjer och andra insatser som ständigt riktar uppmärksamheten på problemet kan komma fram till en lösning. Det vore bra om bostadsministern kunde ta upp även den aspekten till ett närmare övervägande inom bostadsdepartementet.

Jag nämnde miljonprogrammet eftersom man bl. a. i den utredning som SABO har gjort har visat att stora problem uppstått just i samband med detta byggande. Vi står nu inför en liknande situation och behöver börja bygga betydligt fler bostäder igen, och då är det angeläget att vi tänker oss för och på ett tydligare sätt än förra gången verkligen sätter kvalitetsaspekten framför kvantitetsaspekten. Därmed borde man kunna komma till rätta med de här problemen på förhand och inte behöva stå upp i efterhand.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 1986/87:217 om hjälp åt vissa asbestskadade

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! Sten Andersson i Malmö har i en interpellation frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att förbättra situationen för asbestskadade som fått sin sjukdom konstaterad före den 1 februari 1974.

Jag delar Sten Anderssons oro för dem som drabbats av asbestskador. Jag tänker då bl. a. på dem som drabbats av någon av tumörsjukdomarna lungcancer och mesoteliom eller av asbestos. Gemensamt för dessa tre sjukdomar är att det tar lång tid innan de visar sig och att de medför svåra smärtor och stort lidande för de drabbade. När det gäller en annan effekt av asbest, den s. k. pleuraplacken, som innebär en förtjockning i bindväven i lungsäcken, har den i sig hittills inte ansetts påverka lungornas funktion.

Här i Sverige har vi sedan länge haft en internationellt sett sträng lagstiftning med låga gränsvärden för asbestförekomst och restriktiva regler för nyanvändning av asbest. Men med tanke på de stora risker som inandning av asbest innebär har vi velat gå ännu längre för att ytterligare minska asbestanvändningen.

I mars 1985 tillsatte regeringen en asbestkommission med uppgift att lägga

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

*Om hjälp åt vissa
asbestskadade*

fram förslag om åtgärder. Kommissionen har sedan lämnat en rad förslag, som avser många olika områden i samhället. Som jag har redovisat i regeringens skrivelse (1986/87:68) om asbest har regeringen sedan beslutat om olika sådana åtgärder mot asbest. Åtgärderna mot asbestanvändningen i samhället har fått ett positivt gensvar. Det finns en bred politisk enighet i dessa frågor.

Det kan emellertid också noteras att den svenska asbestpolitiken har mött kritik från vissa andra länder, som anser att den är alltför långtgående. Det gäller främst länder som producerar asbest. Men här i Sverige har vi ansett att de åtgärder som nu har vidtagits har varit nödvändiga för att hindra att människor i framtiden utsätts för de risker som inandning av asbest kan innebära.

Men det är minst lika viktigt att de som i dag är drabbade kan få hjälp. Samhällets ersättning till dem som skadats i arbetet utbetalas med stöd av lagen om arbetsskadeförsäkring. För en skada som inträffat eller visats före den 1 juli 1977 gäller den äldre yrkesskadelagstiftningen, som innebär en något lägre ersättningsnivå. Om en person med pleuraplack bedöms ha fått en nedsättning av arbetsförmågan kan ersättning utgå oberoende av när skadan först visade sig. Däremot ger själva pleuraplacken i sig ingen ersättning, om det inte konstaterats någon nedsättning av arbetsförmågan.

Det har dessutom träffats kollektivavtal om kompletterande försäkringsersättning. Ett sådant är TFA-försäkringen. Här kan ersättning betalas enligt andra grunder än vad som gäller inom den allmänna arbetsskadeförsäkringen. Bl. a. kan ersättning lämnas som ideellt skadestånd. Detta har bl. a. inneburit att personer med en konstaterad pleuraplack har fått sådant ideellt skadestånd, i det här fallet på 10 000 kr., även om skadan inte medfört någon nedsättning av arbetsförmågan.

Sten Andersson tar upp en fråga som uppkommit i samband med de förhandlingar arbetsmarknadens parter genomfört angående tolkningen av TFA-försäkringen. I det sammanhanget fastställdes att vissa yppandedatum skulle gälla för att ersättning skulle utgå. Det var således parterna som fastställde att ett villkor för ersättning skulle vara att pleuraplacken skulle ha visat sig efter den 31 januari 1974. Parterna förhandlar för närvarande om dessa villkor. Precis som socialutskottet nyligen har konstaterat är detta en fråga för de parter som disponerar över TFA-försäkringen och inte för regeringen.

Det är min förhoppning att en lösning snart skall uppnås.

Anf. 6 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Herr talman! För ungefär ett år sedan blev jag uppvaktad av en förening, De yrkesskadades förening i Malmö, som bildades för fem sex år sedan just därför att man ansåg sig orättvist behandlad. Det gällde framför allt personer som fått skador på grund av att de hade jobbat med asbest. Jag tyckte att deras problem var så pass stort att det borde föranleda en behandling i riksdagen. Jag motionerade, och jag tycker att jag hade en ganska snäll hemställan i min motion – jag begärde att regeringen skulle utreda möjligheterna att förbättra den ekonomiska situationen för dem som fått sin skada yppad före 1974. Motionen avslögs av socialdemokrater, folkpartister

och centerpartister med motiveringen att frågan borde avgöras av parterna på arbetsmarknaden. Till det kan sägas, herr talman, att man har hållit på att avhandla detta problem i många år utan att komma någon vart.

Låt mig gå litet tillbaka i tiden. 1965 fick vi den första bestämmelsen i Sverige i vad gäller arbete med asbest. Flera år efter det att denna bestämmelse hade trätt i kraft arbetade man med asbest på ett sätt som klart stred mot gällande regler. Det fanns en fabrik som hette Eternitfabriken i Lomma, strax utanför Malmö, som lades ned 1975. Jag har läst böcker om denna arbetsplats, och jag har talat med personer som varit anställda där. Långt efter det att vi hade fått våra bestämmelser om asbesthanteringen här i Sverige fanns det på detta företag fruktansvärt dåliga arbetsmiljöer. Jag vågar påstå att de som jobbade på golvet med asbest ingenting visste. De fick en utsökt dålig information om farorna med att arbeta med asbest, trots att vi sedan 1965 hade regler för hur man skall handskas med detta ämne.

Här är många syndaböcker, det är jag medveten om. Arbetsgivarna informerade inte. De lokala fackliga organisationerna föredrog att räkna medlemmarnas antal i stället för att ta hänsyn till medlemmarnas hälsa. Det gick så långt, att trots att man visste om att det var hälsofarligt att arbeta med asbest, försökte man skriva ett brev till dåvarande ansvarigt statsråd, Ingemund Bengtsson, om att det inte skulle införas ytterligare skärpta bestämmelser för asbesthanteringen. Det var en ordförande för den lokala arbetsledarklubben som vägrade skriva under, och därför gick aldrig det brevet i väg. Yrkesinspektionen agerade också mycket tvivelaktigt. Det fanns bestämmelser, men man tillät ändå de anställda att arbeta i en miljö som var direkt hälsovådlig.

Detta har nu fått till konsekvens att många av dem som arbetat på detta företag och på många andra företag som sysslade med asbest i sin produktion har avlidit. Många är i dag sjuka och tillbringar en stor del av sin tid i syrgastält eller med syrgasslangar för att kunna andas. Jag pratade i går kväll i telefon med en man som hade jobbat på denna fabrik, och han berättade för mig att han bara kunde sova en timme i taget, sedan var han tvungen att gå upp därför att han inte kunde andas. Han måste rusa ut på balkongen för att få litet frisk luft.

Med allt detta som bakgrund är jag inte nöjd med det svar statsrådet har presenterat, att det här är en fråga för parterna. Rimligtvis borde den vara det, det kan jag hålla med om, men när man har haft så lång tid på sig som ända sedan 1974 och fortfarande ingenting har hänt såvitt jag vet, skulle det vara tacknämligt ifall statsrådet här i dag kunde stå upp i talarstolen och ge dem ett litet hopp som är drabbade och lever under mycket små ekonomiska omständigheter. Kan statsrådet säga: "Förhandlingarna har gått framåt, och vi kan snart se ett konkret resultat"?

Herr talman! Man skall inte raljera i sådana här sammanhang, och riksdagens talarstol kanske är fel plats. Men snart är det första maj, och jag har fått tag på ett papper som har gått ut från statsrådets partis presstjänst, där det står att talen skall handla om omtanke och rättvisa. Såvitt jag kan förstå måste man då göra ett undantag för den grupp asbestskadade som har fått sin skada konstaterad före den 1 februari 1974. De upplever sig icke få någon omtanke eller bli behandlade på ett bra och korrekt sätt.

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

*Om hjälp åt vissa
asbestskadade*

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! Jag får hålla med Sten Andersson i Malmö om att det finns många syndabockar när det gäller asbestanvändningen i det svenska samhället. Väldigt länge har det på en lång rad arbetsplatser arbetats med asbest på ett sätt som varit helt i strid med både gällande regler och vad som borde ha varit sunt förnuft.

För att komma till rätta med det här tillsatte regeringen asbestkommissionen, direkt under min ledning, och jag har under ett par års tid arbetat intensivt med dessa frågor.

Asbestkommissionens arbete har inneburit dels att vi har bestämt oss för att vi skall förbjuda nyanvändning av asbest, dels att vi skall se till att den asbest som vi vet finns runt om i samhället, i byggnader, tåg och på många andra ställen, hanteras på ett helt annat sätt än vad som har skett tidigare.

Vidare har vi infört krav på märkning som en garanti, inte bara nu utan också i framtiden, för att arbetarna skall veta när de kan riskera att komma i kontakt med asbest. Vi har även infört skärpta krav när det gäller tippor etc, där vi vet att det finns stora problem.

När det gäller hälsokontroller har vi infört regler som är betydligt strängare än de som fanns tidigare. De som jobbar på bilverkstäder t. ex. får nu tillgång till hälsokontroller, även om de endast under en relativt kort tid har arbetat med asbest. Den möjligheten fanns inte tidigare.

Det här är några exempel på förslag som asbestkommissionen har lagt fram och som kommer att leda till att vi i framtiden kan undvika en del av de problem som vi annars skulle ha haft. Asbest har tyvärr – det har Sten Andersson i Malmö rätt i – använts vårdslöst tidigare. Vi kommer således att få dras med effekterna av det under lång tid framöver.

Sedan något om omsorgen om de människor som har blivit skadade. Om man har en skada som innebär en nedsättning av arbetsförmågan, har man ju rätt till ersättning – det är då arbetsskadesystemet som gäller – precis som andra som har blivit skadade i yrkeslivet. Det finns ju tyvärr väldigt många andra sjukdomar och skador än just de som asbesten har försakat.

När det gäller de extra 10 000 kr. som är ett resultat av en avtalsöverenskommelse vid sidan av de ersättningar som man får genom den allmänna försäkringen, kan jag i dag inte säga när förhandlingarna är klara. Det kan ta 14 dagar och det kan ta två månader. Det är omöjligt för mig att ha någon uppfattning i det avseendet. Men jag tror ändå att det finns förutsättningar för att parterna skall komma överens. Men exakt när det blir är det, som sagt, väldigt svårt för mig att säga i dag.

Anf. 8 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Herr talman! Först vill jag tacka statsrådet för de besked hon har gett. Det är bra att vi nu äntligen har insett vilka fasansfulla katastrofer som kan inträffa när man använder asbest på ett felaktigt sätt. Om vi följer de bestämmelser som nu finns i Sverige och som kommer att gälla framöver, kommer vi icke att få några nya asbestfall.

Den grupp som jag avser är de människor som fått sin skada eller sjukdom yppad före den 1 februari 1974. Statsrådet säger att hon inte kan säga om det tar 14 dagar eller 2 månader, innan parternas överläggningar kan ge resultat.

Jag tolkar fru statsrådet i alla fall så, att det inte dröjer mer än två månader förrän de här människorna som under många år har lidit och fortfarande lider mycket får uppleva ett positivt resultat av förhandlingarna i fråga.

Kan statsrådet här gå i god för att förhandlingarna slutförs inom två månader? Statsrådet nämnde själv den tidsramen och det är därför som jag nu aktualiserar den.

Anf. 9 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! Jag kan naturligtvis inte gå i god för något som händer vid förhandlingar där jag själv inte är närvarande som part. Det är min förhoppning – som jag tror att många delar – att förhandlingarna, där dessa frågor har diskuterats ganska länge, snart skall vara avslutade. Vad som sedan blir resultatet av dem är naturligtvis också omöjligt för mig att säga.

Anf. 10 STEN ANDERSSON i Malmö (m):

Herr talman! Kan de människor som har drabbats av denna sjukdom tolka statsrådets uttalande så, att statsrådet ser mycket allvarligt på och har ett starkt intresse av att dessa förhandlingar avslutas och får ett resultat ganska snabbt, så att de slipper vänta och slipper höra den visa de hört i snart tio år om att parterna håller på att förhandla? Statsrådet säger ju här i dag att det kan ta 14 dagar eller två månader. Jag är så pass generös att jag kan köpa även ett besked om att det tar ett halvår. Jag hoppas att statsrådet har ett mycket gott underlag för sitt yttrande och att hon är väl informerad om att förhandlingarna är i ett slutskede, så att det inte är fråga om samma gamla malande som under tidigare år.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Föredrogs men bordlades åter

Finansutskottets betänkanden 1986/87:18 och 23

Skatteutskottets betänkande 1986/87:35

Utrikesutskottets betänkande 1986/87:10

Socialförsäkringsutskottets betänkande 1986/87:12

Kulturutskottets betänkanden 1986/87:9 och 11

Näringsutskottets betänkande 1986/87:24

7 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna och skrivelsen

1986/87:125 Vissa beslut fattade av internationella arbetskonferensen vid dess sjuttioandra möte

1986/87:134 Flyktingpolitiken

1986/87:147 De statsanställdas medbestämmande vid beredningen av rege-
ringsärenden

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

8 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

- 1986/87:Ju127 av Göran Ericsson (m)
1986/87:Ju128 av Oskar Lindkvist och Karl-Erik Svartberg (s)
1986/87:Ju129 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m)
1986/87:Ju130 av Birgit Friggebo och Margitta Edgren (fp)
Anhållande och häktning, m. m. (prop. 1986/87:112)
- 1986/87:Sk149 av Karl-Gösta Svenson m. fl. (m)
Vissa justeringar av reglerna för lagervärdering (prop. 1986/87:132)
- 1986/87:Jo143 av Jens Eriksson (m)
1986/87:Jo144 av Hans Dau (m)
1986/87:Jo145 av Lars Ernestam m. fl. (fp)
1986/87:Jo146 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)
1986/87:Jo147 av Lars Werner m. fl. (vpk)
1986/87:Jo148 av Ingvar Eriksson m. fl. (m, fp, c)
1986/87:Jo149 av Karl Erik Olsson m. fl. (c)
Reglering av priserna på fisk m. m. (prop. 1986/87:137)

9 § Anmäldes och bordlades

Skatteutskottets betänkanden

- 1986/87:25 Anslag till tullverket m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:32 Extra avdrag m. m.
1986/87:33 Vissa inkomstskattefrågor m. m.
1986/87:39 Beskattningen av stiftelser och ideella föreningar, m. m.

Utrikesutskottets betänkanden

- 1986/87:12 Konflikten mellan Iran och Irak
1986/87:13 Viseringsbestämmelser

Socialutskottets betänkanden

- 1986/87:19 Åtgärder mot AIDS (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:22 Anslag till socialt behandlingsarbete, alkohol- och narkotika-
politik (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:23 Skadeverkningar av amalgam

Kulturutskottets betänkande

- 1986/87:19 Anslag på tilläggsbudget II (prop. 1986/87:109 delvis)

Utbildningsutskottets betänkanden

- 1986/87:12 Anslag till grundskolor, m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:14 Anslag till gymnasieskolor, m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)

Trafikutskottets betänkanden

- 1986/87:17 Telekommunikationer (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:18 Anslag till Postväsende (prop. 1986/87:100 delvis)

Jordbruksutskottets betänkande
1986/87:18 Livsmedelskontroll

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
1986/87:12 Anslag till statlig personalpolitik m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:14 Anslag till jämställdhetsombudsmannen m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:15 Anslag på tilläggsbudget II för budgetåret 1986/87 (prop. 1986/87:109 delvis)

Meddelande om interpellationer

Bostadsutskottets betänkanden
1986/87:10 Anslag till bostadsförsörjningen m. m. (prop. 1986/87:48 delvis, 1986/87:67, 1986/87:93 delvis och 1986/87:100 delvis)
1986/87:11 Anslag till bostads- och planadministrationen m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)
1986/87:12 Anslag till lantmäteriet och centralnämnden för fastighetsdata m. m. (prop. 1986/87:100 delvis)

10 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 10 april

1986/87:230 av *Lars Tobisson* (m) till finansministern om regeringens medverkan vid nästa års lönerörelse:

Enligt långtidsutredningen 1987 förutsätter en balanserad utveckling av samhällsekonomin att arbetskraftskostnaderna inte stiger med mer än 3 % nästa år. Fristående bedömare som t. ex. PK-bankens ekonomer anser emellertid att ökningen av dessa kostnader liksom i år kommer att ligga kring 6 %. Blir så fallet, får vi enligt LU 87 räkna med minskad investeringsvilja, lägre tillväxt och ökad arbetslöshet.

Det bästa sättet att skapa förutsättningar för köpkraftsförbättringar inom ramen för samhällsekoniskt försvarbara lönehöjningar är att sänka skattetrycket, särskilt de höga marginalsatterna. Trots att LU 87 flera gånger poängterar höga skatters negativa effekter, drar dock utredningen inte denna slutsats. I stället antyds möjligheten av en statlig inkomstpolitik, där staten aktivt går in och försöker styra lönebildningen.

I ett tal i Sundsvall i början av april deklarerade finansministern sin avsikt att gripa in i nästa avtalsrörelse för att se till att den "inte slutar i en alltför svårsmält soppa". Detta uttalande framkallade skarpa protester från arbetsmarknadens parter, och det har sedan tonats ned. Det ligger dock helt i linje med tankegångarna i den SAMAK-rapport om förhandlad inkomstpolitik som finansministern var med om att utarbeta.

Tidigare exempel på statlig inblandning i lönerörelserna har inte kunnat bryta trenden att arbetskraftskostnaderna stiger betydligt snabbare i Sverige

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Meddelande om interpellationer

än i viktiga konkurrentländer. Tvärtom har sådana ingripanden i flera fall försämrat möjligheterna till snabba och fredliga uppgörelser. Det är därför svårt att se hur regeringen skall kunna se till att kostnadsstegringen stannar vid 3 %, om inte åtgärderna får sin tyngdpunkt i en sänkning av skattestrycket.

Mot denna bakgrund vill jag fråga finansministern:

1. Hur avser regeringen att påverka nästa års lönerörelse så att kostnadsstegringen stannar vid av LU 87 angivna 3 %?
2. Avser finansministern att omsätta SAMAK-rapportens förslag i praktisk handling?

den 14 april

1986/87:231 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till miljö- och energiministern om reningen av avloppsvattnet i Öresund:

En stor del av den negativa miljöpåverkan från miljöförstöring som förekommer i och runt Sverige är global och gränslös. Detta innebär att enbart svenska åtgärder inte förhindrar miljöförstöringen i vårt land. Vi tvingas ta emot vad andra länder "bjuder" på.

Enligt ofta förekommande uppgifter har Danmark, framför allt i Köpenhamnsregionen, stora problem vad det gäller rening av avloppsvatten. På grund av dåligt fungerande anläggningar pumpas stora mängder orenat avloppsvatten ut i Öresund. Vattenströmmarna i Öresund är ofta sådana att orenat avloppsutsläpp till sist hamnar utanför Hallands kuster och i i Kattegatt.

Vilka åtgärder är statsrådet beredd att vidta för att åstadkomma en effektivare rening av avloppsvattnet i Öresund?

1986/87:232 av *Lena Öhrsvik* (s) till socialministern om barnavårdslagstiftningens överensstämmelse med Europakonventionen om mänskliga rättigheter:

Sedan en tid har svensk barnavårdslagstiftnings överensstämmelse med Europakonventionen om mänskliga rättigheter stått under debatt. Regeringen har i ett par uppmärksammade mål rörande omhändertagande av barn inför den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna ingått förlikning med motparten. Eftersom skälen för förlikning inte kan redovisas har osäkerhet uppstått om rättstillämpningen framöver. Vi behöver svar på frågan om svensk lagstiftning har ansetts strida mot konventionen eller inte.

Den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna ingicks den 4 november 1950. Det är ganska naturligt att diskussioner uppstår om den svenska lagstiftningens förhållande till denna konvention, speciellt när det gäller barns skydd. Vi har ju i Sverige en annan syn på barns rättssäkerhetsfrågor än man har i många andra länder där föräldrarätten dominerar. Därför är det av största vikt att klarlägganden görs om svensk lagstiftning på något sätt står i strid med gällande konvention och vilken väg man i så fall väljer för att göra något åt det.

Jag vill mot denna bakgrund ställa följande frågor till socialministern:

1. Har Europakommissionen ansett att svensk barnavårdslagstiftning strider mot Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna?
2. Ämnar regeringen ta upp diskussioner om en förändring av konventionen för att rent allmänt stärka skyddet för barn?

11 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 10 april

1986/87:524 av *Viola Claesson* (vpk) till kommunikationsministern om förslag om svensk anpassning till ett norskt sjöfartsregister för bekvämlighetsflagg:

Den norska socialdemokratiska regeringen ämnar införa ett norskt sjöfartsregister för bekvämlighetsflagg. Sjöfolksförbundet i Sverige betraktar åtgärden som "direkt fackföreningsfientlig", enligt dess ordförande Anders Lindström.

Med hänvisning till att Sveriges redareförening hemställt om att liknande åtgärder vidtas i Sverige om inte svenska rederier skall utnyttja möjligheten att föra över fartyg till det norska registret vill jag fråga statsrådet:

Hur kommer regeringen att agera med anledning av svenska redares krav på att Sverige skall anpassa sig till ett norskt sjöfartsregister för bekvämlighetsflagg?

1986/87:525 av *Ingrid Hasselström Nyvall* (fp) till utbildningsministern om lärarutbildningen i Kalmar:

Enligt nya prognoser kommer lärarbehovet att öka betydligt mer än vad som beräknades när riksdagen i juni 1986 beslöt om nedskärning av lärarutbildningen.

Detta beslut innebar också att låg- och mellanstadieutbildningen i Kalmar upphör och att någon grundskollärarutbildning enligt den nya modellen inte skulle få startas där.

Om ökningen av lärarbehovet stämmer vill jag fråga:

Kan den fungerande utbildningsorganisationen för lärare, som finns i Kalmar, få fortsätta att arbeta jämsides med den välbehövligen tekniska utbildningen, som nu håller på att byggas upp?

1986/87:526 av *Margitta Edgren* (fp) till civilministern om viss uppdragsverksamhet hos SCB:

Statistiska centralbyråns uppgift är att bl. a. samla in och bearbeta statistik för forskning och samhällsplanering. För att kunna fullgöra sin uppgift

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Meddelande om frågor

behöver SCB allmänhetens förtroende. Detta förtroende undergrävs om myndigheten samtidigt på basis av de insamlade uppgifterna inrättar register ur vilka man säljer uppgifter för andra ändamål.

Bristande förtroende mellan myndigheten och allmänheten innebär att det blir svårare att få korrekta uppgifter i statistikunderlaget. Att tillhandahålla korrekt statistik är ju SCB:s huvudarbetsuppgift.

SCB säljer uppgifter om enskilda som uppdragsverksamhet. Vad som säljs är hemligstämplat på, enligt SCB, affärsmässiga grunder. Enligt SCB:s instruktion har SCB inte mandat från regering eller riksdag för denna försäljnings- och uppdragsverksamhet.

Vilka åtgärder avser civilministern att vidta med anledning av att SCB ägnar sig åt uppdragsverksamhet i form av försäljning av uppgifter ur basregister?

1986/87:527 av *Viola Claesson* (vpk) till kommunikationsministern om järnvägspolitiken:

Från SJ:s presskonferens har meddelats att ett orubbligt krav som måste ställas för att "få SJ på fötter" är "rent affärsmässig drift". I ett pressmeddelande sägs att "det betyder i klartext bl. a. att SJ bara skall köra tåg där det är lönsamt" samt att "priserna skall anpassas bättre till marknaden".

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Är regeringen beredd att låta privatkapitalistiska lönsamhetskriterier styra järnvägspolitiken med risk för omfattande järnvägsnedläggningar i Norrland samt avskedanden av tusentals SJ-anställda?

den 13 april

1986/87:528 av *Rune Thorén* (c) till kommunikationsministern om de värnpliktigas veckoslutsresor:

De värnpliktiga vid regementena i Norrbotten kommer troligen i fortsättningen att få åka buss i stället för tåg vid veckosluten när de skall hem. Prov med bussresor har inletts.

I andra sammanhang försöker samhället att verka för att mera av såväl gods- som persontrafik förs över från väg till järnväg. Ur såväl trafiksäkerhetssynpunkt som miljösynpunkt torde järnvägen vara att föredra. Bussresan Boden-Stockholm är beräknad till 13 timmar.

Eftersom det jag här redovisat inte synes stå i överensstämmelse med gällande riktlinjer för trafikpolitiken, vill jag fråga om kommunikationsministern avser att vidta några åtgärder?

1986/87:529 av *Rolf Clarkson* (m) till justitieministern om passkontrollen i Helsingborg:

Helsingborg är en av Sveriges största inreseorter. Många som inte har rätt att resa in i riket försöker använda Helsingborg som inreseort. Under de tre första månaderna i år har antalet avvisingar i stickprovskontroller ökat med

nästan 50 %. Varje månad ansöker också hundratals utlänningar om asyl eller annat uppehållstillstånd på andra orter. Det är inte ovanligt att Helsingborg då anges som inreseort.

För tillfället tjänstgör omkring 30 helårsarbetskrafter i passkontrollen i Helsingborg. Till sommaren är trafiken som intensivast. Med nuvarande bemanning kommer bära ca 40 % av ankommande färjor och båtar att kunna utsättas för stickprovskontroll. Tidvis kommer bara en till två passkontrollanter åt gången att vara i tjänst. Polisen kan med andra ord inte garantera en tillfredsställande passkontroll i Helsingborg till sommaren om nuvarande resurser inte förstärks.

Med anledning av ovanstående vill jag till justitieministern ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att garantera att passkontrollen i Helsingborg kan fungera tillfredsställande och då särskilt under de intensiva sommarmånaderna?

den 14 april

1986/87:530 av *Anne Wibble* (fp) till statsrådet *Bengt K. Å. Johansson* om prisstoppet:

Den 30 januari i år beslöt regeringen införa allmänt prisstopp. Det har således varit i kraft i cirka två och en halv månad.

Enligt regeringens egna uttalanden är prisstopp egentligen föga meningfulla och långvariga prisstopp direkt skadliga.

Jag vill därför fråga pris- och löne ministern när regeringen avser upphäva prisstoppet?

1986/87:531 av *Viola Claesson* (vpk) till kommunikationsministern om trafiken med tunga lastbilar:

Regeringen har föreslagit att Sverige skall anpassa vissa transportpolitiska regelsystem till EG-marknaden. Bl. a. ämnar man höja högsta tillåtna gränsen för tunga fordons bruttovikter till 60 ton.

Facktidskriften *Lastbilen* har publicerat en översikt av de regler som gäller i olika länder i Västeuropa och EG. Översikten visar att Sverige redan i dag tillåter fordonslängder på 24 meter, medan länderna i övrigt tillåter högst 18 meter. Även när det gäller högsta tillåtna bruttovikt ligger Sverige redan i topp enligt *Lastbilens* specialartikel.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Avser regeringen att, trots dessa fakta, ta ytterligare steg på vägen mot allt tyngre lastbilsckipage?

den 21 april

1986/87:532 av andre vice talman *Karl Erik Eriksson* (fp) till kommunikationsministern om postverkets paketbefordran:

Enligt uppgifter i massmedia har ledningen för postverket utfärdat nya

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Meddelande om frågor

direktiv för paketbefordran. De nya direktiven innebär en uppenbar försämring och fördyring för postens kunder.

I fortsättningen kommer det t. ex. att ta tre dagar för ett s. k. B-paket att komma från Karlstad till Arvika.

Enligt de nya direktiven får inte postens personal hantera paket så att de är framme nästa dag, trots att det inte innebär något merarbete för dem.

Enligt pressuppgifter är motivet för de nya direktiven att paketkunderna skall "läras" att skicka paketen som dyra ilpaket.

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande fråga till kommunikationsministern:

Är statsrådet beredd medverka till att servicen när det gäller paketbefordran genom postverket inte försämras och att pakettransporten inte fördyras?

1986/87:533 av *Lars Ahlström* (m) till socialministern om transfusioner med eget blod:

En person skall opereras. Hennes blodvärden är goda och hon är på alla sätt i god kondition. Hon vill ha transfusion med eget blod vid operationen. Detta avslås.

Motiveringen är att det redan finns blod och att det skulle vara förenat med extra besvär om en transfusion skulle genomföras med hennes eget blod. Hon vill ha sitt eget blod inte i första hand av rädsla för att få aids utan på grund av de risker som de facto är förenade med att få blod från en donator, allergireaktioner inte minst.

Vill statsrådet vidta åtgärder för att patienter som så önskar skall kunna få transfusioner med eget blod?

1986/87:534 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till statsrådet Anita Gradin om bojkott mot handel med Sovjetunionen och Iran:

Regeringen föreslår riksdagen enligt proposition 1986/87:110 besluta om förbud mot handel med Sydafrika och Namibia.

I Sovjetunionen har människor sedan många år tillbaka diskriminerats, inte på grund av sin hudfärg utan på grund av sina åsikter. Sovjetmedborgare med från regimen avvikande åsikter fängslas eller sätts in på mentalsjukhus.

Regimen i Iran har, enligt en samlad världspress, avrättat tiotusentals människor. Enligt samma uppgifter sänder Iran ut små pojkar som "levande minröjare" i kriget mot Irak.

Planerar regeringen att – i konsekvensens namn – föreslå riksdagen sådana åtgärder att svensk bojkott mot handel med Sovjetunionen och Iran kan igångsättas?

1986/87:535 av *Arne Andersson* i Ljung (m) till jordbruksministern om kompensation till lagerhållare av stråförkortningsmedel:

Regeringen har den 10 april beslutat förbjuda användningen av stråförkortningsmedel vid odling av stråsäd fr. o. m. den 1 maj 1987 fram till

årsskiftet. Tidpunkten omöjliggör användningen av stråförkortningsmedel odlingssäsongen 1987. Många lantbrukare har redan införskaffat dessa medel. Några har säkert redan gödlat sina grödor med tanke på användning av stråförkortningsmedel.

Utan att ta ställning i sakfrågan, men med hänsyn till den extremt korta tiden mellan beslut och ikraftträdande, synes det mig rimligt att de lantbrukare som köpt stråförkortningsmedel skall erhålla kompensation för detta. Även distributörerna av preparaten bör hållas skadeslösa.

Vad avser jordbruksministern göra för att kompensera de jordbrukare och distributörer som nu har lager av stråförkortningsmedel?

1986/87:536 av *Arne Andersson* i Ljung (m) till jordbruksministern om lönsamheten vid lägre intensitet i jordbruket:

I ett pressmeddelande från jordbruksdepartementet framgår att jordbruksministern ämnar tillsätta en expertgrupp med uppgift att föreslå hur spannmålsproduktionen skall minskas genom en lägre intensitet i jordbruket, genom en minskning av användningen av handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Begränsningen av hjälpmedlen motiveras inte av miljöskäl.

I andra näringsgrenar diskuteras det över huvud taget aldrig att man skall avstå från att använda känd teknik. De företag som gör det får snart se sig utkonkurrerade av andra – svenska eller utländska. En begränsning av användningen av handelsgödsel och bekämpningsmedel i syfte att sänka produktionen leder till lägre lönsamhet för jordbrukarna – åtminstone på sikt – om inga andra åtgärder vidtas.

Vilka andra åtgärder tänker jordbruksministern föreslå för att lägre intensitet i jordbruket skall kunna kombineras med lönsamhet för den enskilde jordbrukaren?

1986/87:537 av *Lars-Ove Hagberg* (vpk) till industriministern om ersättningsarbete åt friställda inom SSAB:

De centrala förhandlingarna om SSAB:s senaste strukturplan har strandat. Koncernstyrelsens plan skall genomföras. De fortsatta förhandlingarna skall bara gälla *hur* strukturplanen skall genomföras.

Planen innebär att 2 200 jobb skall bort, utöver en 5-procentig personalrationalisering. För t. ex. SSAB Domnarvet innebär detta en minskning med 1 100 arbetstillfällen.

Staten äger SSAB till 66 %. Regeringen förvaltar ägaransvaret. Några planer på ersättningsinvesteringar har regeringen hittills inte presenterat.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga industriministern:

Är det SSAB-ägarnas uttryckliga vilja som nu genomförs av SSAB:s koncernstyrelse när 2 200 jobb skärs bort inom företaget, och vilka nya arbetsuppgifter skall de arbetslösa erbjudas?

Prof. 1986/87:107 **1986/87:538** av *Lars-Ove Hagberg* (vpk) till arbetsmarknadsministern om
21 april 1987 ökat arbetsrättsligt inflytande för arbetstagare:

Meddelande om frågor Den senaste utvecklingen inom SSAB illustrerar att MBL och övrig arbetsrättslagstiftning är tandlösa vapen för de arbetandes fackliga organisationer när de försöker försvara människors arbete.

Utvecklingen inom SSAB visar att makten i arbetslivet måste förändras och att kortsiktiga vinstintressen skall kunna stoppas. Förändringar bör vidtas när fackliga företrädare säger att MBL-förhandlingarna "var av noll och intet värde", och när allmänheten ser förhandlingskarusellen som ett gyckelspel med människorna som insats.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga arbetsmarknadsministern:

Ämnar den socialdemokratiska arbetarregeringen dra de nödvändiga slutsatserna av bl. a. förhandlingarna om SSAB:s strukturplan och föreslå förändringar i MBL och arbetsrättslagstiftningen till de arbetandes förmån?

1986/87:539 av *Paul Lestander* (vpk) till kommunikationsministern om åtgärder för att öka tågresandet:

Persontrafiken på SJ har under flera år minskat i omfattning. Snabbare förbindelser, försök med tågflitskort och samborabatter kunde vara intressanta uppslag för att öka resandeströmmarna på SJ:s tåg i Sverige. Snabbtåg mellan exempelvis Luleå-Kiruna kunde inrättas under en längre provperiod för att se om man kunde öka antalet passagerare.

Under hänvisning till ovanstående vill jag fråga kommunikationsministern:

Avser kommunikationsministern vidta några åtgärder för att öka resandet på SJ, och är en snabbtågsförbindelse Luleå-Kiruna tänkbar i en aktionsplan för ökat tågresande?

1986/87:540 av *Björn Samuelson* (vpk) till utbildningsministern om skolelevernas arbetsmiljö:

Arbetsmiljölagen har gällt snart under tio års tid. Det var meningen att också våra elever i skolan skulle omfattas av denna lag och kunna använda den. Den kunde ha varit ett ypperligt instrument för att förhindra en del av det förfall som finns i skolan, elevernas arbetsmiljö.

Jag vill därför fråga:

När kan våra elever i skolan få rätt att använda sig av arbetsmiljölagen?

1986/87:541 av *Maria Leissner* (fp) till statsrådet Georg Andersson om regeringens stöd för skrivelse från invandrarverket till kommunerna:

Invandrarverket har tagit initiativ till en partiövergripande skrivelse till kommunerna i syfte att få fram ytterligare platser i det kommunala flyktingmottagandet. Om flera platser inte kan åstadkommas i kommunerna kommer flyktingförläggningarna att tvingas att dramatiskt öka antalet platser, och väntetiderna på förläggningarna kommer att öka till närmare ett

år. Av det skälet vidtog invandrarverket den extraordinära åtgärden att be de fem ledarna för riksdagspartierna samt invandrarministern att underteckna en skrivelse till kommunerna.

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Meddelande om frågor

Jag vill fråga invandrarministern av vilket skäl han avböjt att stödja invandrarverkets skrivelse till kommunerna.

1986/87:542 av *Göthe Knutson* (m) till kommunikationsministern om postverkets paketbefordran:

I en intervju i Dagens Nyheter söndagen den 19 april påstod postverkets generaldirektör Bertil Zachrisson att Sverige har världens bästa postverk. Dagen innan, påskaftonen, berättade Nya Wermlands-Tidningen att postverket utfärdat nya direktiv som innebär att paketförsändelser skall fördröjas.

Postdirektören i Karlstad avslöjar för tidningen att man enligt centrala direktiv skall låta pakethögarna växa så att det skall ta tre dagar för en paketförsändelse inom länet. I praktiken behövs det bara en dag för en sådan befordran, säger postdirektören.

Den fackliga avdelningsordföranden Nils Persson är mycket kritisk. Syftet med denna häpnadsväckande nyordning sägs vara att paketkunderna "ska lära sig att sända il-paket om man vill ha snabb befordran". Postverket tjänar mera på il-paket, förklarar postdirektören.

Påskandagens afton, den 20 april, kunde Riksradios ekoredaktion berätta om det som här återgivits ur NWT. Jag utgår ifrån att uppgifterna är korrekta – trots att de förefaller vara ett försenat förstaaprilskämt. Min fråga till kommunikationsministern är:

Vilka åtgärder avser statsrådet vidta för att postverket inte skall sabotera postgången vad gäller paketbefordran?

1986/87:543 av *Ingvar Eriksson* (m) till jordbruksministern om brödspannmålens bakningsduglighet:

Förbudet mot användning av stråförkortningsmedel i spannmålsodlingen kan komma att få oönskade effekter. Stråförkortningsmedel används i dag främst för att kunna höja proteinhalten eller kvaliteten och därmed spannmålens bakningsduglighet.

Förbudet kan få till följd att bageriindustrin måste importera mera brödspannmål. Den förlustbringande spannmålsexporten kan därigenom komma att öka. Med anledning av det anförda vill jag ställa följande frågor:

1. Har statsrådet försäkrat sig om att bageriindustrin även i fortsättningen kan använda svensk brödspannmål?
2. Är regeringen i annat fall beredd att stå för de förluster som jordbruket drabbas av?

1986/87:544 av *Margit Gennser* (m) till kommunikationsministern om postverkets paketbefordran:

Postverket har, enligt Dagens Eko den 20 april 1987, utfärdat nya direktiv

angående befordran av postpaket. Reglerna innebär att vanliga postpaket skall vara på väg minst tre dagar. Kommer försändelsen fram snabbare skall postpersonal sortera ut de paket som riskerar komma fram för fort. Detta beräknas kosta posten extra personalinsatser.

Med anledning härav vill jag ställa följande fråga till kommunikationsministern:

Avser kommunikationsministern vidta åtgärder för att postens service inte skall försämrats på det nu beskrivna sättet eller anser kommunikationsministern att den av postverket införda rutinen står i överensstämmelse med nödvändig rättvisa?

1986/87:545 av *Göte Jonsson* (m) till statsrådet Bengt Lindqvist om vårdnadsersättning till barnfamiljerna:

Enligt en nyligen gjord undersökning vill en majoritet av svenska folket att en vårdnadsersättning skall utgå till barnfamiljerna. Från moderat sida har vi länge krävt införandet av en sådan vårdnadsersättning.

Jag vill med anledning av ovanstående fråga:

Vilka åtgärder ämnar statsrådet vidta för att tillgodose önskemålet hos majoriteten av svenska folket vad gäller införandet av vårdnadsersättning till barnfamiljerna?

1986/87:546 av *Anders Andersson* (m) till kommunikationsministern om postverkets paketbefordran:

Huruvida förslaget från postverkets ledning om lagring av postpaket är en innovation vad gäller jämställdhet eller ej är svårt att avgöra. Om förslaget och åtgärden ligger i linje med de uppdrag Sveriges regering och riksdag givit postverket är väl däremot mera tveksamt.

Med anledning av vad som ovan anförts vill jag ställa följande fråga till kommunikationsministern:

Vad tänker kommunikationsministern vidta för åtgärder för att förhindra ett system som måste vara både demoraliserande och något av ett dårarnas paradiset inom ett så viktigt serviceorgan som postverket?

1986/87:547 av *Anders Andersson* (m) till finansministern om de statliga transfereringarna till skolan:

I samband med en socialdemokratisk distriktskongress i Sundsvall sade finansministern till TT: "Det är något konstigt med skolan!" Vidare säger finansministern: "Jag kan inte dra andra slutsatser än att kommunerna helt enkelt satsar sina pengar fel. Vi har studerat en stor kommun i Sverige där antalet elever minskat med 60 % på tio år. Under samma tid har antalet anställda på skolförvaltningen fördubblats."

Med anledning av dessa uttalanden vill jag ställa följande fråga till finansministern:

Om kommunerna nu använder sina pengar så felaktigt, varför medverkar då Sveriges finansminister till att kommunerna kan fortsätta med en sådan hantering av ekonomin? Varför inte i stället minska de statliga transfereringarna till skolan?

Prot. 1986/87:107
21 april 1987

Meddelande om frågor

12 § Kammaren åtskildes kl. 15.38.

In fidem

BERTIL BJÖRNSSON

/Olof Marcusson